

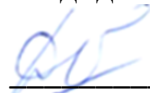
**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ**

УХВАЛЕНО

Вчена рада університету
протокол № 3
від «20» квітня 2022 р.

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи
гарант освітньої програми
«Олігофренопедагогіка»
зі спеціальності 016 Спеціальна освіта
кандидат педагогічних наук, доцент

Л. Дрожик
«18» квітня 2022 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Олігофренопедагогіка

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

бакалавр

(назва ступеня, що присвоюється)

галузь знань

01 Освіта / Педагогіка

(шифр та назва галузі знань)

спеціальність

016 Спеціальна освіта

(код та найменування спеціальності)

Ректор Харківського національного
педагогічного університету
імені Г. С. Сковороди

Ю. Бойчук
«21» квітня 2022 р.

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньої програми**

Проректор з навчально-наукової роботи

В. Борисов

Директорка Центру забезпечення якості освіти

Т. Грановська

Гарант освітньої програми

Л. Дрожик

В.о. декана факультету природничої,
спеціальної та здоров'язберезувальної освіти

С. Микитюк

В.о. Голови Співки студентів
та молоді факультету

В. Ферлій

ПЕРЕДМОВА

ВНЕСЕНО

кафедрою здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
№ 14 від 12 квітня 2022 р.

РЕКОМЕНДОВАНО

Науково-методичною комісією факультету природничої,
спеціальної та здоров'язбережувальної освіти № 8 від 13 квітня 2022 р.

Вченою радою факультету природничої,
спеціальної та здоров'язбережувальної освіти № 9 від 18 квітня 2022 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради університету протокол № 3 від 20 квітня 2022 р.

РОЗРОБЛЕНО

проектною групою у складі:

Гарант:

Л. Дрожик, кандидат педагогічних наук, гарант освітньої програми

Члени:

Ю. Бойчук, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор

В. Бондар, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України

О. Казачінер, доктор педагогічних наук

Н. Голуб, кандидат педагогічних наук, доцент

В. Золотоверх, кандидат педагогічних наук, доцент

В. Коваленко, кандидат психологічних наук, доцент

Т. Литвищенко, заступник директора з навчально-виховної роботи, Комунального закладу «Харківська спеціальна школа № 3» Харківської обласної ради

І. Докійчук, здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта»

РЕЦЕНЗІЇ-ВІДГУКИ

зовнішніх стейкхолдерів:

В. Синьов, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України

Н. Гончарова, директор комунального закладу "Харківська спеціальна школа №3" Харківської обласної ради

В. Лященко, завідувач Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти».

1.1. Профіль освітньої програми «Олігофренопедагогіка»

зі спеціальності 016 Спеціальна освіта

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, факультет природничої, спеціальної та здоров'язбережувальної освіти, кафедра здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології кафедра спеціальної педагогіки. G. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Faculty of Natural,
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр. Bachelor Бакалавр середньої освіти (За предметною спеціальністю). Bachelor of Special Education (with subject specialization)
Офіційна назва освітньої програми	Олігофренопедагогіка
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Акредитація первинна
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, EQ-EHEA – перший цикл, EQFLLL – 6 рівень.
Передумови	Наявність атестату про повну загальну середню освіту або диплому молодшого спеціаліста за даною чи спорідненою спеціальністю в межах галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за умов визначення рівня відповідності. Відповідно до Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 016 Спеціальна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого і введено в дію Наказом Міністерства освіти і науки України 16.06.2020 р. № 799 для здобуття ступеня бакалавра на основі ступеня молодшого бакалавра ЗВО має право визнати та перезарахувати не більше ніж 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за спеціальностями галузей знань 01 Освіта/Педагогіка і 22 Охорона здоров'я та не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за іншими спеціальностями.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	2022 – 2026 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy
2. Мета освітньої програми	
Підготовка компетентних конкурентоспроможних фахівців у галузі спеціальної освіти, здатних вирішувати спеціальні завдання навчання і виховання дітей з інтелектуальними	

порушеннями різних вікових груп з метою корекції і компенсації відхилень їх психофізичного розвитку.

3. Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	01 Освіта / Педагогіка, 016 Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка) Об'єкт вивчення: корекційно-розвивальний та реабілітаційний процеси; теоретико-методичні диференційовані системи попередження і подолання порушень психічного та (або) фізичного розвитку та корекційного навчання і виховання осіб з інтелектуальними порушеннями різних вікових груп, способи організації ефективної взаємодії учасників освітнього процесу, зумовлені закономірностями та особливостями змісту корекційно-педагогічної діяльності. Цілі навчання: підготовка фахівців, які здатні розв'язувати складні задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти з метою корекції і компенсації порушень психофізичного розвитку осіб з інтелектуальними порушеннями різних вікових груп. Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, термінологія, концепції у галузі спеціальної та інклюзивної освіти, принципи їх використання, методи корекційної педагогіки та спеціальної психології. Методи, методики та технології: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи, сучасні методи корекційного навчання (теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольно-оцінювальні), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, евристичні, дослідницькі, індуктивні, дедуктивні, технічні, способи організації корекційного освітнього процесу, технології урочної й позаурочної діяльності у спеціальних та інклюзивних закладах освіти. Інструменти та обладнання: сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальна апаратура та інструменти, необхідні у процесі надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг особам з особливими освітніми потребами.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна. Базується на загальновідомих положеннях та результатах сучасних наукових досліджень у галузі спеціальної освіти та орієнтує на актуальні спеціалізації, в рамках яких можлива подальша професійна кар'єра: вихователя спеціальних груп для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку та інклюзивних груп закладів дошкільної освіти; вихователя соціального по роботі з дітьми з інвалідністю закладів спеціальної освіти; асистента вчителя; асистента вчителя-дефектолога, вчителя-дефектолога.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	ОП спрямована на здобуття вищої освіти першого (бакалаврського) рівня в галузі Освіта / Педагогіка за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, спеціалізацією 016.02 «Олігофренопедагогіка». Передбачає загальну та фахову (професійно-практичну) підготовку. Ключові слова: спеціальна педагогіка, спеціальна психологія, олігофренопедагогіка, технології корекційного навчання, спеціальні заклади освіти, інклюзивне навчання, асистент вчителя, вихователь дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.
Особливості програми	ОП стандартизована відповідно до Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 016 Спеціальна освіта для першого (бакалаврського) рівня

	вищої освіти, затвердженого і введено в дію Наказом Міністерства освіти і науки України 16.06.2020 р. № 799, який визначає підготовку випускників до впровадження новітніх педагогічних та інформаційних технологій в професійній діяльності. ОП передбачає обов'язкове проходження практичної підготовки: безперервної пропедевтичної педагогічної практики в закладах освіти; педагогічної практики в закладах освіти в якості асистента-вчителя; педагогічної практики в закладах спеціальної освіти в якості вихователя; педагогічної практики в закладах спеціальної освіти і в закладах освіти з інклюзивним навчанням в якості вчителя-дефектолога; організаційно-виховної педагогічної практики в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку. На ОП можливим є скорочений термін навчання у разі вступу на базі мол. бакалавра / мол. спеціаліста за відповідною або спорідненою спеціальністю.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Сфери працевлаштування – спеціальні заклади освіти та заклади освіти з інклюзивним навчанням дітей з інтелектуальними порушеннями та інклюзивно-ресурсні центри. Здійснюється замовником (працедавцем) на посади: асистент вчителя-дефектолога. Вихователь дітей з інтелектуальними порушеннями. Професійні назви робіт: . код КП 3340 – Вихователь. код КП 3340 - Асистент вихователя соціального по роботі з дітьми з інвалідністю. код КП 3340 – Асистент вчителя. код КП 3340 – Асистент вчителя-дефектолога код КП 2330, ЗКППТР 25160 – Вчитель-дефектолог (згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій ДК 003:2010).
Подальше навчання	Продовження освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання за принципом «навчаючись-досліджуємо», реалізація якого передбачає максимальний розвиток умінь та навичок шляхом впровадження практик та науково-дослідної роботи студентів, ініціативне самонавчання. Форми освітнього процесу: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи тощо. Види навчальних занять: лекція; практичне заняття; семінарське заняття; індивідуальне заняття; консультація; колоквиум; тренінг; майстер-клас тощо. Методи викладання та навчання: демонстрація; творчий метод; проблемно-пошуковий метод; навчальна дискусія / дебати; мозковий штурм; кейс-стаді / аналіз ситуації. Технології викладання та навчання: імітаційні (ігрові – рольові та ділові ігри, навчальні ігри, тренінги в активному режимі тощо; неігрові – аналіз конкретних ситуацій, розбір ділової пошти тощо) та неімітаційні (проблемна лекція, лекція-візуалізація, бінарна лекція, лекція із задалегідь запланованими помилками, лекція-прес-конференція, дослідницька робота, евристична бесіда тощо).

	За потреби студент може отримати консультативну допомогу викладача, спілкуючись з ним в онлайн режимі, безпосередньо використовуючи інтернет як засіб зв'язку (web-чат, web-телефонію). Для успішного проведення дистанційного навчання активно використовується система MOODLE.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано/ незараховано) та за накопичувальною бально-рейтинговою (100-бальною) системою, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованої на опанування змісту освітньої програми. Методи оцінювання •Опитування •Тестування •Письмові завдання/роботи •Практична перевірка •Презентація та захист результатів індивідуальної/командної роботи •Самооцінка тощо Види контролю: поточний, поетапний, модульний, підсумковий. Форми контролю: усне та письмове опитування, тестові завдання, есе, презентації, практика. Критерії оцінювання: •Виконання роботи у визначений термін; •Виконання роботи відповідно до шаблону, форми; •Виконання роботи відповідно до вимог (повнота викладу; стиль викладу; наявність сучасних джерел, іншомовних джерел; використання статистики; пояснення щодо застосування методів дослідження; власний аналіз та узагальнення; обґрунтовані висновки тощо); •Аргументи на захист результатів роботи •Формулювання відповідей на питання тощо.
Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

	ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК-8. Здатність працювати в команді. ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами. СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти. СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності. СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей інтелектуальних порушень, актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами. СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з інтелектуальними порушеннями, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення. СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами та інтелектуальними порушеннями зокрема, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів. СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища. СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності. СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження. СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами. СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації. СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції. СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з інтелектуальними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб. СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з інтелектуальними порушеннями, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей. СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності. СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

	СК-17. Здатність здійснювати комплексний виховний вплив на дитину з інтелектуальними порушеннями, корекційно спрямовувати діяльність дитячого колективу, в якому є дитина/діти з інтелектуальними порушеннями.
7. Програмні результати навчання	
ПРН 1.	Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти дітей з інтелектуальними порушеннями, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.
ПРН 2.	Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.
ПРН 3.	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.
ПРН 4.	Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.
ПРН 5.	Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.
ПРН 6.	Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.
ПРН 7.	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.
ПРН 8.	Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з інтелектуальними порушеннями, діагностико-консультативну діяльність.
ПРН 9.	Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.
ПРН 10.	Здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями інтелекту, реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.
ПРН 11.	Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з інтелектуальними порушеннями.
ПРН 12.	Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з інтелектуальними порушеннями.
ПРН 13.	Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з інтелектуальними порушеннями, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.
ПРН 14.	Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

ПРН 15.	Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.
ПРН 16.	Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.
ПРН 17.	Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.
ПРН 18.	Володіти методиками навчання, виховання і розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями, демонструвати раціональність вибору і реалізації методів, прийомів та засобів навчання, виховання і розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Характеристики кадрового забезпечення	Керівник проектної групи (гарант освітньої програми) та викладацький склад, який забезпечує її реалізацію, відповідає вимогам, визначеним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладів освіти. До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники університету з науковими ступенями та/або вченими званнями. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники в регулярно проходять стажування.
Матеріально-технічне забезпечення	Наявна матеріально-технічна база повністю дозволяє забезпечити успішну організацію освітнього процесу за ОП «Олігофренопедагогіка». Виконання програм навчальних дисциплін у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним оснащенням кабінетів і лабораторій, комп'ютерних класів з доступом до мережі Інтернет, що створюють умови для набуття студентами спеціальних компетентностей зі спеціальності 016 Спеціальна освіта. Здобувачі освіти забезпечуються гуртожитками. Функціонують спортивний зал, спортивні майданчики, різноманітні спортивні секції і культурні центри. Пункти харчування пропонують якісне меню.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	- офіційний сайт ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://pu.ac.kharkov.ua/ - факультету природничої, спеціальної та здоров'язбережувальної освіти: http://hnpu.edu.ua/fac-prirodn - кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-zdorovya-lyudini-ta-korekciynoyi-osviti - кафедри спеціальної педагогіки http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky - точки бездротового доступу Інтернет; - наукова бібліотека, читальні зали; - навчально-інформаційний портал на базі платформи Moodle (http://lms.hnpu.edu.ua), - електронний архів-репозитарій ХНПУ імені Г.С. Сковороди http://nauka.hnpu.edu.ua/%D1%80%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B9-%D1%85%D0%BD%D0%BF%D1%83/; - сайті наукових праць (http://nauka.hnpu.edu.ua), - електронній бібліотеці (http://lib.hnpu.edu.ua) - навчально-методичні комплекси дисциплін; програми практик.
9. Академічна мобільність	

Національна кредитна мобільність	Оцінювання результатів навчання та академічних досягнень приведено у відповідність до європейської кредитної системи і співвідносне із національною шкалою оцінювання, що уможливує взаємозарахування кредитів між різними університетами країни
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх партнерських угод (договорів) про співробітництво між ХНПУ імені Г. С. Сковороди та закладами вищої освіти зарубіжних країн-партнерів здійснюється співпраця з впровадження міжнародної мобільності з Поморською академією (м. Слупськ, Польща). Здобувачі мають можливість пройти онлайн-курси на платформі Prometheus, Intela, IBM, Coursera; долучатися до програм Erasmus+, Fulbright Research and Development Program
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	У межах ліцензійного обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки

2.1 Перелік освітніх компонентів

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, атестація)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОК			
Цикл загальної підготовки			
ОК 1.	Україна: історія і сучасні реалії	3	Залік
ОК 2.	Політично-правові студії	3	Залік
ОК 3.	Основи економічної теорії	3	Іспит
ОК 4.	Філософія	3	Іспит
ОК 5.	Іноземна мова	5	Іспит
ОК 6.	Здоров'я та безпека людини	4	Залік
ОК 7.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	Залік
Цикл професійної підготовки			
ОК 8	Загальна педагогіка	6	Залік
ОК 9	Психологія	4	Іспит
ОК 10.	Вступ до спеціальності і основи наукових досліджень у спеціальній освіті	3	Іспит
ОК 11.	Корекційна психопедагогіка (дошкільна та шкільна)	5,5	Іспит
ОК 12.	Соціалізація та розвиток осіб з ООП засобами позашкільної освіти	3	Іспит
ОК 13.	Спеціальна методика трудового навчання	5	Іспит
ОК 14.	Вікова фізіологія та фізіологія ВНД	5	Іспит
ОК 15.	Діагностика і моніторинг рівня здоров'я	3	Залік
ОК 16.	Основи психопатології	4	Залік
ОК 17.	Спеціальна педагогіка	7	Іспит
ОК 18.	Спецметодика виховної роботи	6	Іспит
ОК 19.	Спеціальна психологія	5	Іспит
ОК 20.	Діяльність ІРЦ в системі освіти	3	Залік
ОК 21.	Раннє втручання	4	Іспит
ОК 22.	Спеціальна методика навчання грамоти та читанню	6	Іспит
ОК 23.	Здоров'язбережувальні педагогічні технології	4	Залік
ОК 24	Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної діяльності	5	Іспит
ОК 25	Спеціальна методика соціально-побутового орієнтування	4	Іспит
ОК 26	Спеціальна методика образотворчого мистецтва з основами артпедагогіки	4	Іспит
ОК 27	Основи невропатології	3	Залік
ОК 28	Анатомія людини	3	Іспит
ОК 29	Спеціальна методика природознавства та географії	5	Іспит
ОК 30	Спеціальна методика математики	5	Іспит
ОК 31	Спеціальна психолого-педагогічна діагностика	5	Іспит
ОК 32	Інформаційні технології та технічні засоби корекційного навчання	3	Іспит
ОК 33	Медична біологія з основами генетики людини	3	Іспит
ОК 34	Педагогіка інклюзивного навчання	3	Іспит
ОК 35	Валеологічний супровід осіб з особливими освітніми потребами	3	Іспит

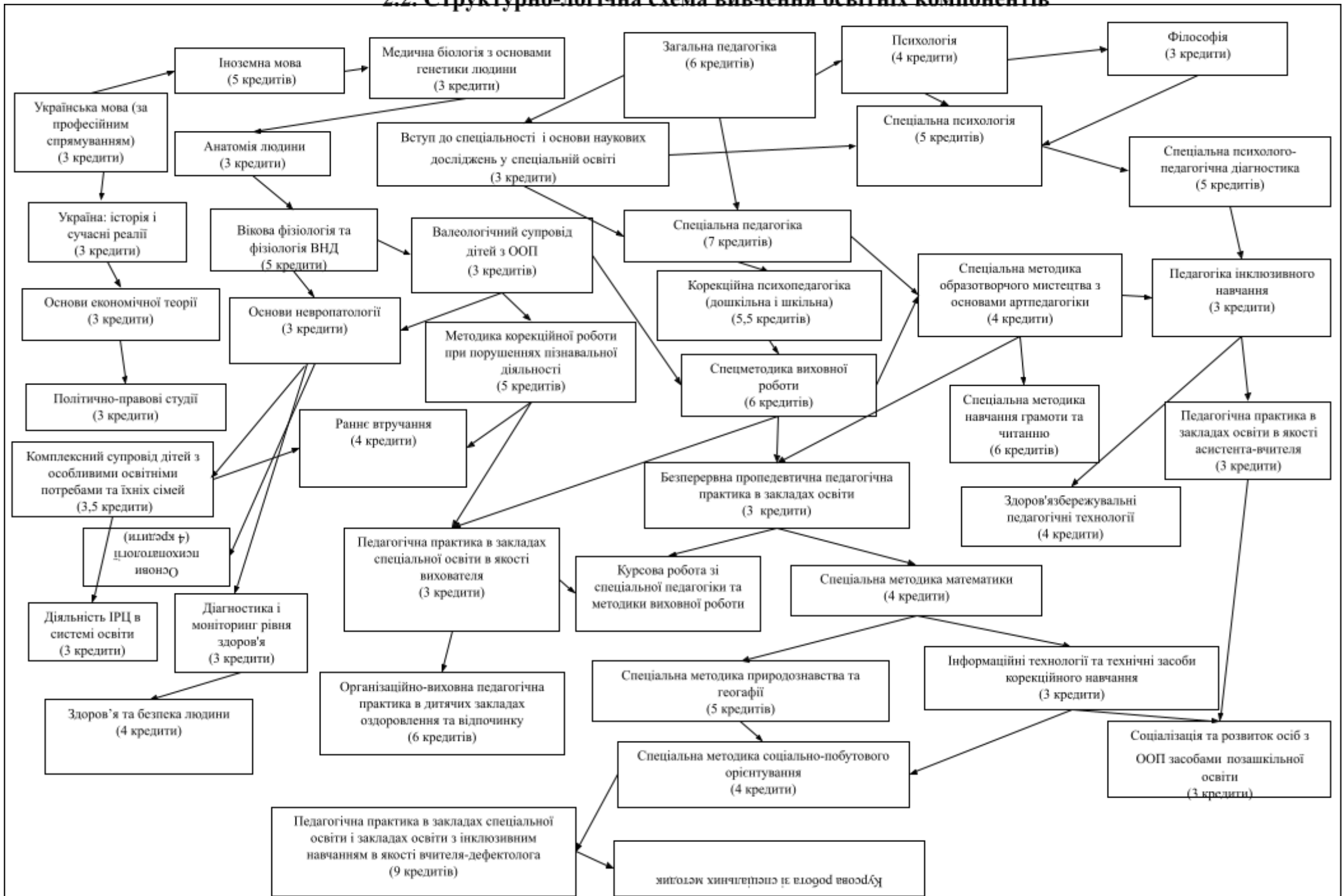
ОК 36	Комплексний супровід дітей з особливими освітніми потребами та їхніх сімей	3,5	Іспит
ОК 37.	Курсова робота зі спеціальної педагогіки та методики виховної роботи	1,5	Залік
ОК 38.	Курсова робота зі спеціальних методик	1,5	Залік
ОК 39.	Безперервна пропедевтична педагогічна практика в закладах освіти	3	Залік
ОК 40.	Педагогічна практика в закладах освіти в якості асистента вчителя	3	Залік
ОК 41.	Педагогічна практика в закладах спеціальної освіти в якості вихователя	6	Залік
ОК 42.	Педагогічна практика в закладах спеціальної освіти і в закладах освіти з інклюзивним навчанням в якості вчителя-дефектолога	9	Залік
ОК 43.	Організаційно-виховна педагогічна практика в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку	6	Залік
	Атестації на здобуття освітнього ступеня "бакалавр"	3	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	
Вибіркові дисципліни ВД			
<i>Цикл загальної підготовки:</i>			
Дисципліна 1		3 кредита	
Дисципліна 2		3 кредита	
Дисципліна 3		3 кредита	
<i>Цикл професійної підготовки:</i>			
Дисципліна 1 – Дисципліна n		51 кредит	
Загальний обсяг вибірових компонент		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структурно-логічна схема

Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів
1	Іноземна мова	2
	Здоров'я та безпека людини	4
	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3
	Загальна педагогіка	3
	Вступ до спеціальності та основи наукових досліджень	3
	Спеціальна педагогіка	1,5
	Анатомія людини	3
	Медична біологія з основами генетики людини	3
	Валеологічний супровід осіб з особливими освітніми потребами	3
	Всього за 1 семестр	25,5
2	Україна: історія і сучасні реалії	3
	Іноземна мова	3
	Загальна педагогіка	3
	Психологія	4
	Корекційна психопедагогіка (дошкільна і шкільна)	2,5
	Вікова фізіологія та фізіологія ВНД	5
	Діагностика і моніторинг рівня здоров'я	3
	Спеціальна педагогіка	5,5
	Спеціальна психологія	2,5
	Основи невропатології	3
Всього за 2 семестр	34,5	
3	Політично-правові студії	3
	Корекційна психопедагогіка (дошкільна і шкільна)	3
	Спеціальна психологія	2,5
	Діяльність ІРЦ в системі освіти	3
	Педагогіка інклюзивного навчання	3
	Безперервна пропедевтична педагогічна практика в закладах освіти	3
	Блок дисциплін за вибором	7,7
	Всього за 3 семестр	25,2
4	Основи економічної теорії	3
	Спецметодика виховної роботи	6
	Спеціальна методика навчання грамоти та читанню	1,5
	Спеціальна методика образотворчого мистецтва з основами арт-педагогіки	4
	Спеціальна психолого-педагогічна діагностика	5
	Блок дисциплін за вибором	11,8
	Педагогічна практика в закладах освіти в якості асистента-вчителя	3
	Всього за 4 семестр	34,3
5	Філософія	3
	Спеціальна методика навчання грамоти та читанню	4,5
	Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної діяльності	5
	Спеціальна методика математики	5
	Блок дисциплін за вибором	7,7

	Курсова робота зі спеціальної педагогіки та методики виховної роботи	0,5
	Всього за 5 семестр	25,7
6	Основи психопатології	4
	Спеціальна методика природознавства та географії	5
	Комплексний супровід дітей з ООП та їхніх сімей	1,5
	Блок дисциплін за вибором	12,3
	Курсова робота зі спеціальної педагогіки та методики виховної роботи	1
	Педагогічна практика в закладах спеціальної освіти в якості вихователя	6
	Організаційно-виховна педагогічна практика в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку	6
	Всього за 6 семестр	35,8
7	Спеціальна методика трудового навчання	2
	Здоров'язбережувальні педагогічні технології	4
	Спеціальна методика соціально-побутового орієнтування	4
	Інформаційні технології та технічні засоби корекційного навчання	3
	Комплексний супровід дітей з ООП та їх сімей	2
	Блок дисциплін за вибором	10,2
	Курсова робота зі спеціальних методик	0,5
	Всього за 7 семестр	25,7
8	Соціалізація та розвиток осіб з ООП засобами позашкільної освіти	3
	Спеціальна методика трудового навчання	3
	Раннє втручання	4
	Педагогічна практика в закладах освіти в якості вчителя-дефектолога	9
	Блок дисциплін за вибором	10,3
	Курсова робота зі спеціальних методик	1
	Атестації на здобуття освітнього ступеня "бакалавр"	3
	Всього за 8 семестр	35,3
	Всього за освітньою програмою	240

2.2. Структурно-логічна схема вивчення освітніх компонентів

Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Олігофренопедагогіка» за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» проводиться відповідно до «Положення про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» і «магістр»» у формі двох кваліфікаційних іспитів: 1) Кваліфікаційний іспит зі спеціальної педагогіки та спеціальної психології; 2) Кваліфікаційний іспит із теоретичних та методичних основ навчання та виховання дітей з інтелектуальними порушеннями. Кваліфікаційні іспити передбачають перевірку досягнень результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 016 Спеціальна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого і введено в дію Наказом Міністерства освіти і науки України 16.06.2020 р. № 799 та цією Освітньою програмою.

Атестація завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня БАКАЛАВРА. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми «Олігофренопедагогіка»**

	ІК	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10
OK1		+	+			+		+			
OK2		+	+	+		+					
OK3				+							
OK4		+		+				+			
OK5								+			
OK6			+		+						+
OK7						+					
OK8			+		+		+	+			+
OK9				+	+			+	+	+	
OK10							+	+	+		
OK11	+				+						
OK12	+								+	+	
OK13											
OK14											
OK15			+		+						
OK16	+		+						+	+	
OK17	+								+		
OK18					+				+		
OK19	+										
OK20	+				+			+	+		
OK21									+	+	+
OK22	+		+	+	+						
OK23			+	+	+			+			+
OK24	+				+						
OK25											
OK26											
OK27											
OK28								+			
OK29	+		+	+	+						
OK30	+			+	+						
OK31	+			+			+	+		+	+
OK32	+				+		+				
OK33				+			+				
OK34	+	+							+		+
OK35								+			
OK36	+	+							+	+	+
OK37	+			+			+				
OK38	+			+			+				
OK39	+		+		+				+	+	
OK40	+		+		+				+	+	+

OK 41	+		+		+				+	+	
OK 42	+		+		+				+	+	+
OK 43			+		+				+	+	+

ІК – Інтегральна компетентність; ЗК – Загальні компетентності; СК – Спеціальні (фахові, предметні) компетентності; ОК – освітній компонент

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми «Олігофренопедагогіка»**

	СК-1	СК-2	СК-3	СК-4	СК-5	СК-6	СК-7	СК-8	СК-9	СК-10	СК-11	СК-12	СК-13	СК-14	СК-15	СК-16	СК-17
OK1	+																
OK2															+		
OK3																+	
OK4									+								
OK5			+											+			
OK6	+																
OK7			+								+						
OK8		+							+			+					
OK9						+			+		+	+					
OK10	+	+					+		+		+				+	+	
OK11	+			+	+									+		+	+
OK12		+			+							+					+
OK13			+	+													
OK14	+		+														
OK15			+					+									
OK16	+		+				+						+				
OK17		+					+					+	+				+
OK18	+											+	+		+	+	+
OK19	+		+			+	+	+		+		+	+				
OK20	+			+	+	+	+			+				+			
OK21	+			+		+	+			+	+		+	+			
OK22			+	+	+		+										
OK23			+		+		+			+							
OK24	+		+	+	+		+			+							+
OK25				+	+												
OK26				+	+												
OK27	+		+														
OK28	+		+														
OK29				+	+												
OK30	+		+	+	+										+		
OK31			+			+		+		+							
OK32					+		+									+	
OK33			+					+							+		
OK34	+	+			+	+				+				+			+

OK35	+		+				+											
OK36		+					+			+				+				
OK37	+		+			+								+	+	+		
OK38		+	+				+								+		+	
OK39				+	+					+						+		+
OK40	+	+		+													+	
OK41							+				+		+					
OK 42	+		+	+			+				+	+	+	+				+
OK 43			+	+	+					+						+	+	
OK 44							+					+	+	+	+			+

ІК – Інтегральна компетентність; ЗК – Загальні компетентності; СК – Спеціальні (фахові, предметні) компетентності; ОК – освітній компонент

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання

(ПРН) відповідними компонентами освітньої програми «Олігофренопедагогіка»

	ПРН1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН10	ПРН11	ПРН12	ПРН13	ПРН14	ПРН15	ПРН16	ПРН17	ПРН18
OK1							+									+		
OK2							+									+		
OK3									+							+		
OK4		+													+		+	
OK5		+					+										+	
OK6			+													+		
OK7		+					+										+	
OK8	+	+												+				
OK9	+			+														
OK10	+																+	
OK11					+		+								+	+		+
OK12						+						+		+				
OK13									+		+		+					+
OK14			+									+						
OK15				+								+						
OK16										+						+		
OK17	+				+													
OK18					+						+		+					+
OK19	+			+		+		+	+	+		+	+					
OK 20					+	+			+	+								
OK21								+	+	+								
OK22							+				+							+
OK23				+				+										
OK24				+	+	+					+	+						+
OK25											+		+					+
OK26						+					+		+					+
OK27			+	+							+							
OK28			+								+	+						

OK29											+	+		+				+
OK30	+										+							+
OK31				+		+		+	+	+		+						
OK32		+									+				+			
OK33			+															
OK34		+			+									+				
OK35			+					+										
OK36					+										+	+		
OK37	+			+				+				+				+	+	
OK38					+					+			+			+		+
OK39		+		+							+				+		+	+
OK40	+		+		+		+											
OK41					+					+		+		+				+
OK 42						+	+				+		+			+		+
OK 43				+		+		+			+	+			+			+
OK 44					+		+		+	+								

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України від 05.09.2017р. «Про освіту». [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти / Наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2016 р. № 600 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/vishaosvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichnirekomendaciyi-vo-11>
4. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій ДК 003:2010» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kodeksy.com.ua/buh/kp.htm>
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>
7. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. No 1341[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#n37>
8. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>
9. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Наказ МОН України від 16 червня 2020 р. № 799. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-016-specialna-osvita-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti>